

N:o 19.

Ank. till Riksd. kansli den 28 april 1891, kl. 2 e. m.

*Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 2,
i anledning af väckta motioner om förändringar i lagstift-
ningen angående försäljning af vin och maltdrycker.*

Med afseende på de redan i utskottets utlåtande n:o 1 omförmälda »*motionerna af tredje gruppen*», hvilka afse att bereda en bättre ordning, än nu, enligt motionärernas mening, är rådande vid försäljningen af vin och maltdrycker å stationer vid statens jernvägar samt å passagerarefartyg, får utskottet meddela följande:

I. Utskänkningsen å statens jernvägsstationer.

I *motionen n:o 25* yrkas sådan »ändring i bestämmelsen angående tillhandahållandet af maltdrycker vid station å statens jernvägar, att magistrat och kommunalnämnd må, der oordningar af försäljningen uppstå, förbjuda utskänkning under annan tid, än då personförande tåg vid samma station gör uppehåll för att bereda resande tillfälle intaga måltider, likasom försäljning må vara tillåten till de å hotellet boende resande».

Den obegränsade rätt att tillåta utskänkning af maltdrycker, hvilken, efter motionärens uppgift, gällande författningar hittills ansetts lägga i kongl. jernvägsstyrelsens hand, har, säger han, flerstädes framkallat betänkliga missbruk och försvårat ordningens upprätthållande. Ehuru förderf-

bringande för ortens befolkning, hafva dessa missbruk dock ej kunnat af kommunalmyndigheterna hämmas. Att utskänkning af maltdrycker vid jernvägsstationer är undandragen nämnda myndigheters kontroll, finner motionären emellertid vara stridande ej mindre mot de principer, som äro uttalade i kongl. förordningen den 24 oktober 1885 angående försäljning af vin och maltdrycker, så ock mot erkänd grundsats i afseende på kommunalmyndighets befogenhet att, vid behof, förbjuda utskänkning af rusgifvande drycker.

Desto mindre skäl förefinnas, fortsätter motionären, för magistrats och kommunalnämnds uteslutande från kontroll öfver utskänkningen vid station å statens jernvägar, som likartad försäljning vid stationerna å de enskilda jernvägarne är underkastad nyss nämnda allmänna förordning.

För resandes förplägning blefve, anser motionären, tillräckligt sörjdt genom sådant stadgande, som i hans motion är föreslaget.

Motionen n:o 166 innehåller i sin förra del yrkande, att å statens jernvägar »dels antalet utskänkingsställen så vidt möjligt inskränkes, dels utskänkningen i öfrigt så ordnas, att ändamålet med den kommunerna medgifna rätt att sjelfva bestämma öfver eller rent af förbjuda sådan utskänkning mindre än hittills äfventyras, och att icke, såsom nu ofta är fallet *särdeles om sön- och helgdagar*, ordningens och nykterhetens upprätthållande försvåras eller rent af omöjliggöres i följd af utskänkningen vid ifrågavarande, privilegierade utskänkingsställen».

Med hänvisning till § 22 mom. 2 i kongl. förordningen den 24 oktober 1885 — der det stadgas, att »styrelsen för statens jernvägstrafik skall ega att, med ledning af samma förordnings grunder, meddela och tillämpa de närmare bestämmelser i afseende å försäljning af omförmälda drycker inom jernvägens område vid statens jernvägsstationer, som kunna af styrelsen anses erforderliga» — uttala motionärerna den uppfattningen, att, i afseende på utskänkningens omfattning vid jernvägsstationer, något annat eller mera ej borde »anses erforderligt» än servering »vid måltider åt spisande gäster» äfvensom möjligen vid tiden för personförande tågs ankomst till eller afgang från stationerna.

Sådan tolkning af förordningen förekommer emellertid, säga motionärerna, alldeles icke, utan spela i stället jernvägsstationerna rollen af vanliga ölkrogar, hvaraf framkallas många missförhållanden och klagomål. Särskild orsak till det berättigade missnöjet med dessa utskänkingsställen vore dessutom, att de jemväl om söndagarne, till och med under tiden för

den allmänna gudstjensten, hölles öppna. I sina sträfvanden för ordning och nykterhet stode under dylika förhållanden kommunerna alldeles vanmäktiga gent emot dessa af ett statens embetsverk privilegierade utskänkingsställen.

För utskänkningen i allmänhet å stationerna vid statens jernvägar lända för närvarande till efterrättelse följande författningsrum:

1:o) Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse till chefen för statens jernvägsbyggnader den 17 september 1858, enligt hvilken skrifvelse bemälda myndighet eger att antaga lämpliga personer att tillhandahålla förfriskningar af mat och dryck, dock att anmälan om sådan persons antagande göres hos vederbörande konungens befallningshafvande och i stad jemväl hos magistraten, samt att bränvin och andra spirituösa drycker icke få af dessa personer hållas till salu utan efter meddeladt tillstånd i den ordning och under de vilkor, gällande författning i sådant afseende stadgar.

2:o) Kongl. förordningen den 24 oktober 1885 angående försäljning af vin och maldrycker, § 22 mom. 2, hvars ordalydelse här ofvan är citerad.

Man finner häraf, att jernvägsstyrelsen är bemyndigad så väl att anställa de personer, hvilka vid jernvägsstationerna förestå restaurationsrörelsen och dermed i allmänhet äfven försäljningen af vin och maldrycker, som ock att meddela samma personer de särskilda föreskrifter med afseende på denna rörelses skötande, hvilka styrelsen kan finna »erforderliga», men som emellertid skola utfärdas »med ledning af grunderna» för den allmänna författningen angående försäljning af meranämnda drycker.

Utskottet har tagit kännedom om *dels* åtskilliga kontrakt, upprättade mellan jernvägsstyrelsen å ena sidan och restauratörer vid jernvägsstationer å den andra, *dels* i den ordning, riksdagsordningen § 46 anvisar, hos bemälda styrelse sökt och erhållit upplysning om de *särskilda föreskrifter*, som nu äro gällande för utskänkningen af vin och maldrycker å en del stationer vid statens jernvägar.

Med afseende på sjelfva utskänkingsrörelsen innehålla berörda *kontrakt* i allmänhet inga andra bestämmelser, än att mat, vin och maldrycker af god beskaffenhet skola, enligt af jernvägsstyrelsen eller trafikintendenten i distriktet fastställd taxa, resande och jernvägstjenstemän tillhandahållas, hvarjemte direkt förbud för utskänkning af spirituösa drycker i kontrakten är meddeladt. Deremot hänvisa kontrakten till särskilda *ordningsregler*, om vederbörande distriktsintendent kan finna för godt att

sådana meddela, samt i öfrigt till de *föreskrifter*, som kunna lemnas af *stationsföreståndaren*, hvilken, enligt § 29 af den för dessa tjänstemän gällande allmänna instruktionen, har att på platsen utöfva högsta tillsyn öfver hvarje inom jernvägens område bedrifven restaurations- eller utskänkingsrörelse, öfvervaka att dess lokaler hållas öppna endast å fastställda tider, förebygga oordningar derstädes o. s. v.

I jernvägsstyrelsens till Konungen ställda skrifvelse den 17 dennes, hvilken skrifvelse här bifogas (bil. n:o 1) finner man bekräftelse å nyss meddelade, af kontrakten angifna förhållanden, hvarjemte af samma skrifvelse framgår:

att distriktsvis gällande *ordningsregler* för restaurations- och utskänkingsrörelse, utfärdade af resp. distriktsintendenter, finnas inom större delen af 5:te och hela 6:te trafikdistriktet samt inom de öfriga distrikten vid *åtskilliga* men *ej* vid *alla* stationer, der utskänkning eger rum, beroende denna olikhet derpå, »*att vederbörande intendent ansett de i kontrakten förekommande bestämmelser tillfyllestgörande*»; samt

att allmängiltiga ordningsregler, utfärdade af jernvägsstyrelsen och alltså gällande för *samtliga* restaurations- och utskänkingsställen å statsbanornas stationer, nu äro att emotse.

Af de i samma skrifvelse omförmälda, densamma bilagda exemplaren af 5:te och 6:te distriktens samt några enskilda stationers inom de öfriga distrikten ordningsregler har blifvit gjordt ett utdrag (bil. n:o 2), innehållande de särskilda, för här föreliggande fråga mera betydelsefulla bestämmelser, som på olika håll förekomma.

Att de af motionärerna vitsordade missförhållanden, som härflyta af vin- och maldrycksutskänkning å stationer vid statens jernvägar, ganska allmänt förekomma, har utskottet desto mindre skäl att betvifla, som liknande upplysningar äfven från andra håll kommit utskottet till handa. Dessa missförhållanden synas kunna förebyggas allenast genom ändamålsenliga och konsekvent tillämpade föreskrifter (ordningsregler) för utskänkingsrörelsens bedrivande samt, der oordningar likväl inträffa, genom samma medel, som författningens enligt kunna och skola i liknande fall vid all annan utskänkingsrörelse tillämpas och som i sista hand innebära förlust af en missbrukad utskänkingsrättighet. Hvarken det ena eller det andra af dessa botemedel lärer dock i behörig grad kunna komma till användning, så länge det beror helt och hållet på herrar distrikts-

intendenters och i viss mån äfven stationsföreståndares subjektiva meningar, om eller *hvilka* ordningsregler må finnas lämpliga att till efterrättelse fastställa och tillämpa. Och då — såsom ock i motionerna framhålles — kommunalmyndighet ej inom jernvägens område anses ega den i gällande allmän förordning samma myndighet tillförsäkrade, ingripande rätten, så är uppenbart, att desse kommunernas naturlige målsmän i afseende på upprätthållandet af allmän ordning och sedlighet här vid lag befinna sig ur stånd att förekomma de bedröfliga följderna af en rusdrycksutskänkning, hvilken i sjelfva verket kan alldeles neutralisera alla öfriga åtgärder, dem man i berörda syfte inom en kommun må vidtaga.

Granskar man de i bil. n:o 2 meddelade, vid vissa stationer gällande ordningsreglerna för utskänkning, finner man, att desamma sins emellan förete högst anmärkningsvärda skiljaktigheter med afseende på såväl ändamålsenlighet som skärpa. Äfven om den förra egenskapen ej alltid och obetingadt må anses växa med den senare, torde dock vara gifvet, att der *så* lindriga och på en enda persons tillfälliga uppfattning beroende bestämmelser för utskänkningen gälla som, exempelvis, vid Hallsbergs, Töreboda m. fl. stationer, der *kunna* oordningar vida lättare inträffa, än t. ex. vid Laxå station, hvars ordningsregler, särskildt punkterna 2:o och 4:o, synas, konsekvent tillämpade, innebära all den trygghet mot missbruk af utskänkningen, som öfver hufvud genom sådana regler torde kunna åstadkommas. — Att allra minst förhållandet kan anses vara tillfredsställande der, hvarest *alldeles inga* ordningsregler finnas, torde knappast behöfva framhållas.

Utskottet anser följaktligen i hög grad önskvärdt, att de allmängiltiga ordningsregler för utskänkningen af vin och maldrycker vid statsbanornas stationer, om hvilkas utfärdande jernvägsstyrelsen nu, enligt dess ofvan åberopade skrifvelse, fattat beslut, snarast möjligen må komma till stånd. Utskottet tror ock, att dessa ordningsregler skulle motsvara sitt ändamål, derest de blefve sammansatta af vissa bland de på olika håll redan befintliga reglerna, *särskildt att nämna dem, som gälla inom femte trafikdistriktet samt vid Laxå och Charlottenbergs stationer.*

För öfrigt hyser utskottet den mening, att för de fall då, trots ändamålsenliga ordningsregler, upprepade, af utskänkning föranledda oordningar vid eller i närheten af jernvägsstation förekomma, polis- och kommunalmyndighet må hafva befogenhet att mot denna liksom mot all annan utskänkingsrörelse ingripa och alltså till sist, med tillämpning af § 14 i kongl. förordningen den 24 oktober 1885, kunna beröfva dess inne-

hafvare sjelfva den rättighet, för hvars utöfvande han visat sig olämplig. Att, till förfång för de resande, utskänkningsstationen vid stationen genom en sådan åtgärd skulle komma att upphöra, torde ej behöfva befaras, ty, oafsedt att farhågan för utskänkningsstationens förlust i de flesta fall torde innebära tillräcklig maning mot samma rättighets missbrukande, lära personer aldrig komma att saknas, som äro hågade att öfvertaga en ledig utskänkningsstation.

Icke heller kan utskottet inse, hvarför eller i hvad mån, i händelse utskänkningsstationen vid statens jernvägsstationer blefve i nyss berörda hänseende underkastad den allmänna förordningen angående försäljning af vin och maldrycker, *deraf för statsbanorna skulle uppstå andra eller större olägenheter* än för de enskilda jernvägarne, hvilkas motsvarande utskänkningsrörelse från början blifvit bedrifven på basis af nämnda förordning.

På grund af hvad nu är anfördt hemställer utskottet,

1:o.

att Andra Kammaren må för sin del besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, att, sedan de af kongl. jernvägsstyrelsen i dess skrifvelse till Konungen den 17 april 1891 bebådade allmän-giltiga ordningsreglerna för utskänkning af vin och maldrycker å stationer vid statens jernvägar blifvit utfärdade, Kongl. Maj:t täcktes meddela nådig bestäm-melse om att, der sådan utskänkning visar sig fram-kalla missbruk eller oordningar, vederbörande polis- och kommunalmyndighet må ega att ingripa på enahanda sätt, som gällande förordning angående ut-skänkningsrörelse stadgar för dylikt fall vid annor-städes idkad försäljning af vin eller maldrycker.

II. Utskänkningsstation ombord å passagerarfartyg.

Motionen n:o 166 framställer i sin senare del det yrkandet:

att § 7 mom. 2 i kongl. förordningen den 24 oktober 1885 an-gående försäljning af vin och maldrycker må erhålla följande förändrade lydelse:

»Rättighet till sådan utskänkning å passagerarefartyg sökes hos Konungens Befallningshafvande i det län, hvarest fartygets rederi har sitt hufvudsäte, och må endast ske till förtäring ombord å fartyget samt, då fartyget ligger i hamn, icke, utom till besättningen, ega rum annorstädes än i fartygets restaurationslokal och endast till dem, som der intaga måltid. Å passagerarefartyg, hvilkas gång mellan ändstationerna icke i regeln upptager mer än 6 timmars tid, vare all sådan utskänkning förbjuden.»

Efter att, på sätt i det föregående är återgifvet, hafva framhållit de olägenheter, som följa af nu gällande vilkor och bestämmelser för utskänkning af vin och maltdrycker å stationerna vid statens jernvägar, förklara motionärerna, att ett i viss mån liknande förhållande eger rum med afseende på utskänkning ombord å passagerarefartyg, då detta anlöper hamn. Vid ankomsten af fartyg, der utskänkning finnes, samla sig, säga motionärerna, stora skaror i syfte att å fartyget förtära starka drycker; och huru väl en kommun än i öfrigt sökt ordna utskänkning, kan den dock icke frigöra sig från dessa »ambulatoriska krogar».

Åberopande sin till innevarande Riksdag i liknande syfte med afseende på bränvin ingifna motion, framställa därför motionärerna ofvan meddelade förslag till förändrad lagstiftning.

Oafsedt den i formelt hänseende oantagliga ordalydelsen af motionärernas ändringsförslag, anser utskottet, att strängare inskränkningar med afseende på utskänkning af vin och maltdrycker ej kunna ifrågasättas, än dem innevarande Riksdag, på bevillningsutskottets förslag, redan godkänt med afseende på utskänkning af bränvin.

På grund deraf hemställer utskottet,

2:o.

att Andra Kammaren må för sin del besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, att § 7 mom. 2 i kongl. förordningen den 24 oktober 1885 angående försäljning af vin och maltdrycker m. m. må erhålla följande förändrade lydelse:

»Rättighet till utskänkning å passagerarefartyg sökes hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande i det län,

der fartygets rederi har sitt hufvudsäte. Sådan utskänkning må endast ega rum till förtäring ombord å fartyget och må, under det fartyget ligger i hamn eller vid land, allenast ske till besättningen och till dem, som i fartygets restaurationslokal intaga måltid; egande Kongl. Maj:ts befallningshafvande att jemväl i öfrigt beträffande utskänkingen föreskrifva de in-skränkingar, som kunna finnas nödiga.

Stockholm den 28 april 1891.

Å utskottets vägnar:

JOHN BRATT.

Bilaga n:o 1.

Till Konungen.

Sedan Andra Kammarens tillfälliga utskott n:o 2 hemställt, att från jernvägsstyrelsen måtte inforas och åt utskottet meddelas upplysning, huruvida styrelsen fastställt ordningsregler att lända till efter rättelse för sådana restaurationer å statens jernvägars stationer, åt hvilka rättighet att utskänka vin eller maltdrycker, eller bådadera, blifvit medgifven, i hvilket fall och närmare uppgifter beträffande dylika ordningsregler borde lemnas; och sedan Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 10 innevarande april anbefalt styrelsen att till Eders Kongl. Maj:t inkomma med de sålunda begärda upplysningarna,

får styrelsen underdånigst anföra:

att i den för stationsföreståndare vid statens jernvägar gällande, af styrelsen utfärdade instruktion är såsom allmän regel af styrelsen föreskrifvet, att stationsföreståndaren skall utöfva tillsyn öfver restaurations-

lokalerna (vare sig dessa äro i väntsalarne eller i särskilda byggnader) inom jernvägens område; *att* han skall förvissa sig om att de varor som serveras äro af god beskaffenhet; *att* betalning utgår efter fastställd taxa, hvilken skall finnas anslagen; *att* lokalerna hållas öppna endast å fastställda tider; samt *att* inga oordningar inom nämnda lokaler ega rum;

att intendenterna för de respektive trafikdistrikten, enligt dem af styrelsen lemnad befogenhet, för restaurationsrörelsens utöfvande utfärdat särskilda bestämmelser eller ordningsregler, der sådana funnits af behovet påkallade utöfver de allmänna föreskrifter beträffande restaurationsrörelsen, som blifvit genom kontrakt fastställda; tillåtande sig styrelsen härjemte bifoga exemplar af sådana ordningsregler, deraf de af intendenterna för femte och sjette distrikten utfärdade äro gällande för samtliga restaurationerna vid dessa distrikts stationer, med undantag för dem vid Stockholms central och Upsala, samt öfriga för de namngifna stationerna;

att, der särskilda bestämmelser icke utfärdats, sådant varit beroende deraf, att vederbörande intendent ansett de i kontrakten förekommande bestämmelser tillfyllestgörande; samt

att styrelsen för någon tid tillbaka beslutat att, efter det erfarenhet vunnits om verkan af de mera detaljerade ordningsregler, som meddelats af intendenterna för femte och sjette trafikdistrikten, utfärda generella bestämmelser för samtliga restaurationer vid statsbanornas stationer, att träda i kraft i stället för de föreskrifter, som förut varit gällande.

Underdånigst

På styrelsens vägnar:

M. Hahr.

C. Löfman.

Stockholm den 17 april 1891.

Bilaga n:o 2.

Utdrag

ur *ordningsregler*, gällande för restaurations- och utskänkningsrörelse
å vissa stationer vid statens jernvägar.

Inom femte trafikdistriktet (bandelarne Stockholm—Ånge, Stockholm—Värtan,
Kilafors—Stugusund, Ljusdal—Hudiksvall):

- 1:o) Ang. innehafvarens allmänna skyldigheter i afseende på tillhandahållande af mat, vin och maltdrycker äfvensom *förbud för all försäljning af »spritdrycker»*.
- 2:o) Ang. servering i I och II klass restaurationslokal *»vid personförande tågs ankomst»* enligt taxa eller prislista.
- 3:o) Ang. servering i III klass restaurationslokal *»endast å de tider, då denna lokal enligt punkten 6:o här nedan får hållas öppen»* samt ang. sättet för matsserveringen (portionsvis) och afgifter för föräringen.
- 4:o) *»Under sön- och helgdagar är ej tillåtet att i III klass restaurationslokal utskänka vin och maltdrycker annorlunda än vid måltider åt spisande gäster.»*
- 5:o) *»Vin och maltdrycker få icke vid något tillfälle utlemnas åt synbarligen berusade personer.»*
- 6:o) *»III klass restaurationslokal skall — — — hållas öppen för allmänheten en half timme före och en half timme efter personförande tågs ankomst och afgang, men vid alla andra tillfällen skall den vara stängd och ingen servering derstädes förekomma.»*
- 7:o) Ang. stationsföreståndarens befogenhet att meddela föreskrifter för ordningens upprätthållande och särskildt att, om så göres behof, låta stänga III klass restaurationslokal å tid, då densamma i regeln, enligt punkt 6:o, skulle hållas öppen.
- 8:o) Ang. klockslag, då båda restaurationslokalerna för natten skola stängas.
- 9:o) Ang. restaurationspersonalens skyldighet att söka afstyra oordningar samt, om detta ej lyckas, att derom göra skyndsamt anmälan till stationsföreståndaren.
- 10:o) Ang. förbud att inom restaurationslokalerna förtära vin och maltdrycker, *»som från annat håll medföras»*.

11:o) Ang. anmälan om öfverträdelse mot förestående föreskrifter.

16:o) Ang. anslag af ordningsregler och taxor i restaurationslokalerna.

Inom sjette trafikdistriktet (omfattande norrländska tvärbanan [Sundsvall—riksgränsen] samt bandelen Bräcke—Anundsjö med bibanan till Sollefteå).

1:o) Ang. restauratörens åliggande i afseende på ordning och snygghet i och omkring restaurationen.

2:o) »Servering i restaurationslokalerna får ega rum:

under söknedagar

af vin och maldrycker ensamt endast 1 timme före och 1 timme efter personförande tågs ankomst till eller afgång från stationen, och under öfriga tider af dagen endast åt spisande gäster vid måltider;

under sön- och helgdagar

får vin och maldrycker serveras endast åt spisande gäster vid måltider.»

3:o) »Vid intet tillfälle får vin och maldrycker utlemnas åt berusade personer.»

4:o) Ang. prisuppgifter,* anslagna i serveringslokalerna.

8:o) Ang. anslag af dessa ordningsregler i serveringslokalerna.

Vid Hallsbergs, Töreboda, Moholms, Stenstorps, Falköpings och Herrljunga stationer.

Med hänvisning till bestämmelserna i det mellan jernvägsstyrelsen och restauratören upprättade kontrakt stadgas i öfrigt:

1:o) »att vin eller maldrycker ej må utskänkas åt någon, som är af starka drycker öfverlastad;

2:o) »att ingen utskänkning af dylika drycker må ega rum under de tider af dygnet, som stationsinspektoren kan af någon anledning finna skäl anbefalla någon eller alla restaurationslokalernas stängande;

3:o) »att inga dylika drycker må försäljas till förtäring utom restaurationslokalerna.»

Vid Laxå station.

Förutom hvad kontraktet bestämmer stadgas:

1:o) att vin och maldrycker ej åt öfverlastad person må utskänkas;

- 2:o) »att ingen utskänkning af vin och maltdrycker må ega rum under tiden från kl. 6 e. m. å dag, som föregår sön- eller helgdag, till kl. 6 f. m. nästföljande söknedag, annat än under de tider, då I klassens matsal är öppen för intagande af måltider af tågen medföljande resande, och III klassens matsal för middagssnälltågen åtföljande resande;
- att för öfrigt ingen utskänkning af dylika drycker må ega rum under de tider af dygnet, som stationsinspektoren anbefaller, att restaurationslokalerna skola vara stängda.»
- 3:o) Ang. förbud för samma dryckers utskänkning utom restaurationslokalerna.
- 4:o) Ang. förbud för restauratriken att »till andra personer än jernvägsresande, jernvägens och postverkets personal tillhandahålla mat, vin och maltdrycker.»
- 5:o) — — — — —
- 6:o) »Restaurationslokalerna skola vara stängda alla sön- och helgdagar från kl. 10 f. m. till kl. 12 m. d.»
- 7:o) Ang. anslag af dessa ordningsregler i matsalarne.

Vid Charlottenbergs station.

Med hänvisning till kontraktet stadgas i öfrigt:

- 1:o) förbud för utskänkning af vin eller maltdrycker åt öfverlastad person;
- 2:o) förbud för »utskänkning eller försäljning af vin eller maltdrycker från kl. 6 e. m. å dag, som föregår sön- eller helgdag, till kl. 6 f. m. nästföljande söknedag annorlunda än vid måltider åt spisande gäster samt åt resande med tågen;
- 3:o) att »matsalarne må hållas öppna för servering endast en half timme före hvarje personförande tågs afgang från och en half timme efter hvarje personförande tågs ankomst till stationen»; dock med rättighet för stationsföreståndaren att i vissa fall utsträcka tiden för serveringen.
- 4:o) — — — — —
- 5:o) Ang. anslag af dessa ordningsregler i matsalarne.